

Transcriptie interview de heer H.G. Wetselaar op 5 december 2017

Tijdsduiding interview/inhoudsopgave

0.00 - 4.00 Jeugd. Ouderlijk gezin. Woonadressen jeugd.

4.00 - 10.30 Lagere School. Buitenschool Katwijk.

10.39 - 12.05 Buiten spelen. Wonen in de De Genestetstraat en Lange Vrouwenkerksteeg. Politieke overtuiging ouders. Winkels in de buurt.

12.05 - 20.09 Ambachtsschool. Werk als tekenaar bij Koninklijke Van Kempen en Begeer Zilverfabriek Voorschoten.

20.09 - 20.39 Werk als anatomisch tekenaar in het Academisch Ziekenhuis Leiden.

20.39 – 31.39 Roeien bij Zeil- en Roeivereniging Die Leythe.

31.39 – 37.25 Opnieuw: Kindertijd en Buitenschool.

37.25 – 44.54 Periode W.O. II.

44.54 – 57.34 Ontmoeten echtgenote. Huwelijk. Geboorte dochter. Vrijtijdsbesteding. Hervormde Kerk. Schoonfamilie. Pensionering.

I-1: En dan beginnen we maar met uw kindertijd.

G: Ja.

I-1: Waar bent u geboren?

G: Ik ben geboren in de Lange Vrouwenkerksteeg, nummer 24.

I-1: En in welk jaar bent u geboren?

G: Ja... En ik ben daarna ook, toen mijn moeder in verwachting was van mij, naar het Museum van Oudheden, nee, Volkenkunde ... [het huidige Rijksmuseum voor Volkenkunde was in die tijd het Academisch Ziekenhuis in Leiden]. Dan heb ik daar het licht gezien.

I-1: Museum voor Volkenkunde...

G: Volkenkunde, ja.

I-1: En in welk jaar?

G: Jaa...

Echtgenote van G: '26.

G: Ik ben nu...ja...

I-1: 1925..

Echtgenote van G: '26.

I-1: 1926. Wat is uw eerste jeugdherinnering?

G: Jeugdherinnering? Ja, nou ja, dat ik daar ... Ik ben daar opgegroeid in de Lange Vrouwenkerksteeg. En dat is heel, heel fijn geweest. We waren arm. Wel fijn, hoor!

I-1: Ja. Had u broers en zussen?

G: Ik had...we hebben...drie. Een zuster die leeft, die is nu 82. Maar mijn oudste broer is overleden. En dan mijn jongste broer, is een zondag hier geweest. Die is 86. Die is daar ook op de Buitenschool geweest. [Uit het huwelijk van Abraham Wetselaar en Johanna Catharina Bonnet, 7-9-1921, werden geboren Pieter, 17-5-1923, Hendrik Gerardus, Abraham, kort voor 8-4-1931, en Margaretha Astrid, geb. kort voor 24-11-1936]

I-1: Die is...waar is hij geweest?

G: Op de Buitenschool.

I-1: Op de Buitenschool. Vanwege zijn gezondheid?

G: Ja, nou ja, zo ging dat vroeger, hè.

I-1: Wat deed uw vader voor beroep, wat voor werk had uw vader?

G: We waren arm!

I-1: Ja, maar hij werkte wel! Toch?

G: Ja, op een dekenfabriek, van Zuurdeeg. En dat gebouw, dat bestaat nog! U kent het misschien, hè? Het staat er met grote letters: ZUURDEEG [Oude Singel 174-178]. Ja, het was een arm... Dus, ja..

I-1: Hoe zag uw huis er uit, waar u woonde?

G: (zucht) Nou ja, ik heb een foto, daar is ie afge... zitten er planken voor. Die werd toen afgebroken, in de Lange Vrouwenkerksteeg. En van daar zijn we naar de Joubertstraat verhuisd.

I-1: De Joubert...

G: 12a.

I-1: En dat was bij de Haagweg?

G: Ja.

I-1: En daar heeft u...

G: Nou, meer bij de Morsweg, hè?

I-1: Bij de Morsweg.

G: Ja. En daarna zijn we naar de ...

I-1: Dus u hebt daar bij de Haarlemmerstraat, in de Vrouwenkerksteeg, niet zo lang gewoond?

G: Nee...God, ja, zo gaat dat, zo ging dat, hè?

I-2: Weet u nog hoe oud u was toen u verhuisde naar de Joubertstraat?

G: Ja, heel jong nog, hoor. Maar nogmaals: de tijd was arm, maar we hebben een leuke, leuke tijd gehad! Onbezorgd, laten we het zó zeggen.

I-1: Waar bent u naar school geweest?

G: Op de Morsweg, waar... precies in die hoek.

I-1: Morsweg nummer 114, met die poort in het gebouw? Waar je zo naar het water loopt?

G: O, dat kan, dat... Vlakbij de roeivereniging Die Leythe en Njord. Even voorbij daar, hè? Daar staan die nieuwe huizen. Tenminste, nieuw... Dat is al weer allemaal een jaar of tien, twintig geleden.

I-1: Dat was uw kleuterschool. Wat weet u van uw kleuterschooltijd?

G: Nou, dat was echt een.... Nee, dat was een Lagere School!

I-1: Was dat was een Lagere School? Bent u niet naar de kleuterschool geweest?

G: Ik ben op kleuterschool... ja... Dat was in de Caeciliastraat, werd je heen gebracht, hè?
Maar dat was allemaal...

I-1: Dat was in de binnenstad?

G: In de binnenstad, ja.

I-2: U zei: u werd er heen gebracht. Wie bracht u daar naar toe?

G: M'n moeder.

I-2: Uw moeder.

G: Ja. M'n moeder.

I-1: Heeft u uw grootouders gekend?

G: Eh, nee. M'n moeders moeder wèl [Johanna van der Tuin]. En m'n vaders moeder óók [Lena de Vrind]. Maar ja, ik heb daar foto's van, hoor. Dat zal u nog zien. Dan zit m'n moeders moeder in de Lange Vrouwenkerksteeg, heel gezellig – dat was vroeger zo – gezellig te praten, in de zon, heel leuk! Heel Leids, laten we het zo zeggen maar.

I-1: Iedereen was buiten?

G: Veel wel.

I-1: De huisjes waren klein?

G: Klein ja. Maar ja... Kijk, de voorgevel staat er nog, hè, van al die huisjes. Daar had je ook die "achterlijke school", werd er gezegd. Die kent u wel, hè?

I-1: Nee.

G: Nee? Dat is ook voorbij de Museumbrug getrokken.

I-1: O, dat was een opvanghuis voor mensen die geestelijk een beetje in de war waren.

G: Ja, jongens. Het was gewoon een school; een "achterlijke school" werd het genoemd.

I-2: Was het een school voor kinderen die verstandelijk gehandicapt waren, bedoelt u dat? Zoiets.

G: Ja, dat was zo lang geleden, dat weet ik niet meer precies.

I-1: Kunt u iets vertellen over uw Lagere Schooltijd?

G: Ja, ik heb een ... de klassen doorlopen. Maar verder ben ik niet gekomen. Want het grote probleem was: ik kon niet rekenen! Dat is mijn grootste handicap geweest. En nog! (G wordt emotioneel. Even gestopt).

I-1: Waar was die Leidse Buitenschool?

G: Toen ik wat groter werd, een jaar of tien, werden wij naar de Leidse Buitenschool gestuurd. Het staat er nog!

I-1: Dat was in?

G: Katwijk.

I-1: Hoe ging u daar naar toe?

G: Met de Blauwe Tram.

I-1: Alleen?

G: Nee, een hele groep kinderen, die daar ook waren.

I-1: Vertel eens iets daarover. Hoe kreeg u lessen? Zat u buiten?

G: Ja, dat is een Buitenschool. En zomer en winter zat je buiten. En we hadden ook rusttijden, een uur of anderhalf uur. We hadden grote lighallen. Jongens en meisjes, apart uiteraard.

I-1: Uiteraard!

G: (lacht) Toen. Nu slaapt alles door elkaar heen. Makkelijker.

I-1: Daar bent u naar toe gestuurd door een schoolarts?

G: Nou ja, dat zal ook wel zo'n beetje geweest zijn, dat ik met behulp van de doktoren ook daar... Mijn moeder zat er altijd achter. Gezondheid was belangrijk toen.

I-1: Maar u was dus... Groeide u niet goed genoeg? Was u te mager?

G: Waarom zijn wij naar Nunspeet gestuurd? Voor frisse lucht! Die heb je nu ook niet meer. Je hebt geen frisse lucht meer, door al die auto's. Ja, zo is het toch?

I-1: En hoe vond u die open... die buitenluchtschool?

G: Ja, gezellig hoor! Wij zaten buiten in weer en winter. De tafeltjes en stoeltjes werden meegenomen, en dan kreeg je les buiten. Het heet de Buitenschool.

I-1: En ging u naar het strand?

G: Nou... soms. Maar dat kwam niet veel voor.

I-1: In de Joubertstraat waar u woonde, daar heeft u uw Lagere Schooltijd doorgebracht?

G: Nee, ik ben.. we zijn toen naar de [De] Genestetstraat gegaan. En van de Genestetstraat ben ik daarheen gelopen. Met een groep kinderen, toen in die tijd.

I-1: Dat was bij het spoor langs?

G: Ja.

I-1: Speelde u buiten, in de Genestetstraat?

G: Nou.... Ook dat ja. Want er waren geen auto's! Toen kon je nog spelen! Nou kan je niks meer. Of dat heel moeilijk. Ja toch?

I-1: Ja.

I-2: Wat deed u voor... wat deed u als u buiten speelde?

G: Ja, (onverstaanbaar) de dingen zoals tikkertje spelen. En dan een grote boom maken. Enfin, nog meer van die echte "spelen", uit de tijd van ... ja...

I-1: Die Genestetstraat, waren dat nieuw gebouwde huizen?

G: Nee hoor, die zijn heel oud. Die staan er nog!

I-1: Dat weet ik.

G: En worden bewoond. Maar dat was ook... ja...

I-1: Maar dat waren geen nieuwe huizen toen u daar kwam wonen?

G: Nee, niet dat ik me kan herinneren.

I-1: Maar het was wel aan de rand van de stad?

G: Ja.

I-2: Ik kan me herinneren dat u in het voorgesprek zei, dat die huizen zo slecht waren dat de ratten over je hoofd vlogen.

G: Dat was in de Lange Vrouwenkerksteeg!

I-2: O, dat was in een andere straat?

G: In Leiden, hè, in Leiden.

I-2: Ja, maar waren dat zulke krotten?

G: Ik heb een foto - die heeft zij nog gemaakt (wijst naar echtgenote) – dat het huis werd dichtgetimmerd, met planken ervoor.

I-2: Onbewoonbaar verklaard?

G: Juist, onbewoonbaar. Het was ook.....(binnensmonds gemompel). Ja, je was tevreden. Je zag dat niet. Je zag geen armoede. Je had alleen maar veel plezier. Toen!

I-2: U zei ook dat u in grote armoede bent opgegroeid.

G: Nou, grote armoede... Kijk, als ik die oude foto's zie, dan zagen we er keurig verzorgd uit. En dat deed mijn moeder.

I-1: Hoe was het bij u thuis...

G: Prima. Heel goed! Ik had hele goede ouders.

I-1: Waren uw ouders ook... Was u lid van een vereniging? Een sportvereniging?

G: Nee, nog toen niet nee. Later... ik ben op 24-jarige leeftijd gaan roeien. Dat kan ik nu nog wel laten zien, die foto's. Dat heb ik heel... wel een jaar of zestig gedaan.

Echtgenote van G: (zachtjes) Padvinder.

G: Hè?

Echtgenote: Padvinder.

I-2: O, uw vrouw zegt: padvinderij.

G: Ja, daar ben ik ook geweest.

I-1: Dat was dus een vereniging waar u op was?

G: Ja. Dat is ook weer zo lang...

I-1: Maar alles is heel lang geleden.

G: Dat is heel vaag voor mij.

I-1: Waren uw ouders lid van een politieke vereniging?

G: Nee.

I-1: Gingen ze wel stemmen?

G: Mijn vader, mijn moeder niet. Die mocht niet stemmen. We waren meer ... lid van de S.D.A.P., als ik het goed zeg.

I-1: Sociaal Democratische Arbeiders Partij. Werd bij u thuis aan politiek gedaan?

G: Nee, hoor, niets. Nog niet.

I-1: Waar deden uw ouders hun boodschappen?

G: Je had daar winkels, een winkeltje.

I-1: In alle drie de straten?

G: Ja. In de Genestetstraat had je winkels voldoende. Dus daar gingen mijn moeder... of ik, ging daar ook boodschappen doen voor d'r.

I-1: Toen u die Lagere School afgelopen had, was u 12 jaar?

G: Ja.

I-1: En toen, wat gebeurde er toen?

G: Ja... ik ben toen naar de ... Gewoon, ik ben op de Ambachtsschool geweest. Maar meer heb ik niet gehaald.

I-1: Wat leerde u op de Ambachtsschool?

G: Schilderen, afdeling Schilderen. Ik heb er foto's van, dat kan ik u laten zien!

I-1: Vond u het leuk?

G: Ja! Het is het enige wat ik ook kon.

I-1: Toen u die schoolopleiding afgelopen had...

G: Toen ben ik naar de Koninklijke Begeer voor te leren tekenen, aankomend tekenaar.

I-1: Bij de Koninklijke Begeer hier in Voorschoten?

G: Ja, in Voorschoten.

I-1: En daar ging u werken als aankomend tekenaar?

G: Tekenaar, ja. Daar heb ik het eigenlijk.... Ik kan het u ook laten zien.

I-1: Maar dat gaan we straks allemaal bekijken.

G: Ik kan niet zo goed praten.

I-2: Maar die Koninklijke Begeer, waar u gewerkt hebt, heeft u daar een cursus van de fabriek zelf gevolgd?

G: Nee, dat was apart. Ik bedoel, je moet wel de stand "fabrieksarbeider"... En, ja, ik was er toevallig niet bij.

I-2: Maar hoe heeft u leren tekenen?

G: Kan ik u ook laten zien.

I-2: Maar kunt u het ook vertellen, want wij kunnen de foto's niet op de band laten zien natuurlijk.

G: Nee, maar je kunt het wel meenemen.

I-2: Ja (lacht). Maar kunt u ook vertellen hoe u heeft leren tekenen?

G: Ja... Ik vond het heel leuk. Ik heb ook kindertekeningen nog, ook daarin zitten (wijst naar een doos). En dat ging makkelijk. Je deed het vaak, en wat je graag doet, dat gaat vanzelf.

I-1: U tekende ook al op de Lagere School, denk ik?

G: Ja, dat kan ik u laten zien!

I-1: En hoe kwam u erachter dat u góéd kon tekenen?

G: Nou, goed... Rustig, hoor, rustig. Het woordje “goed” werd niet gebruikt. Gewoon, je kreeg er je ontwikkeling. Je vond het leuk om te tekenen en na te tekenen. Het zit allemaal daarin (wijst naar een doos).

I-1: Maar, u vond het leuk om te tekenen, en u bent er in doorgegaan later. U vond het leuk. U moet een soort aanleg hebben gehad om te tekenen.

G: Heb ik gehad! Het was heel...

I-1: En wanneer ontdekte u dat, van: hé, ik ben daar goed in!

G: Dat gaat geleidelijk. Dat gaat geleidelijk. Het gaat geleidelijk, dat hoor je...

I-1: Dus bij [Van] Kempen en Begeer leerde u tekenen...

G: Nou, ja, ik kreeg een baan na de oorlog daar.

I-1: Vertel eens over die baan?

G: Ik werd op de tekenkamer geplaatst, bij andere mensen. En daar heb ik heel precies het vak geleerd. Heel detaillistisch moet je tekenen, aftekenen. Potten en pannen die in de fabriek werden gebruikt. Daar mocht je een werktekening van maken.

I-1: Messen, vorken?

G: (onverstaanbaar) Nee.

I-1: Dat niet?

G: Nee. Dat werd in de fabriek gedaan, daar had ik niets mee te maken.

I-2: Maar betekende dat, dat u een soort potten en pannen ontwierp, of dat u ze gewoon natekende?

G: Aftekenen noemen ze dat. Heel exact. Want die tekeningen werden gebruikt in de fabriek.

I-2: Als die potten en pannen gemaakt moesten worden, dan lag die tekening daar op tafel?

G: Ja.

I-1: Waren die dan driedimensionaal?

G: Ja. Voor- en achterzicht, achteraanzicht.

I-1: En hoe lang heeft u daar gewerkt, bij Kempen en Begeer?

G: Ik ben toen... Toen ben ik gaan, kon ik ook... Ik boetseerde ook graag. En daar (wijst) liggen die penningen, die kan u zien.

I-2: U heeft ons penningen laten zien, medailles noemde u ze. Die heeft u ontworpen, zelf, voor Van Kempen en Begeer?

G: Ik heb hier ook kinderfoto's, kindertekeningen.

I-2: Maar heeft u die medailles zelf ontworpen?

G: Ja.

I-2: En dat heeft u voor Van Kempen en Begeer gedaan?

G: Van Begeer.

I-2: Ja, van Begeer.

G: Van Kempen, dat was Dat weet ik niet meer precies, hoe dat in elkaar zit, of het zat. Er is niks meer overgebleven! Ik weet het ook niet. Kijk, Begeer is dood. Ik heb hem nog zien liggen!

I-1: U was dus bij Kempen en Begeer. Hoeveel jaren heeft u daar getekend?

G: Ik heb daar toen... ik mocht gaan boetseren. En zo ben ik er in gekomen. Dat gaat helemaal geleidelijk. Je kan niet zeggen: ik heb zus of zo... Maar ik kreeg een opdracht, dat ik dat mocht doen. En dat is allemaal goed gelukt.

I-1: Dus u bent bij Kempen en Begeer begonnen als tekenaar en geëindigd als boetseerder van penningen?

G: Ja, dat is het enige wat ik kan laten zien. Daar (wijst). Dus u moet u maar even omdraaien.

I-2: Mijnheer Wetselaar, we zijn nu op het ogenblik aan het praten over wat u heeft gedaan. We kunnen dat niet op de band laten zien.

G: Ik heb 'r een hele mooie tijd gehad.

I-1: Maar hoe lang heeft u daar gewerkt?

G: Zo'n 22 jaar.

I-1: Dat is heel lang.

G: Ja. Dus na de oorlog ben ik daar gekomen.

I-2: Ik vroeg mij af, u zegt: ik ben begonnen bij Van Kempen en Begeer. Kon je daar zomaar terecht als jonge jongen? Of moest u een soort examen doen?

G: Nee. Ik kwam daar in als... in, hoe noem je dat? Ik kon zo beginnen.

I-2: U hoefde geen proef af te leggen, of...

G: Nee, niets. Toen niet. Maar geleidelijk groei je d'r in. En van je hobby maak je... wordt dat je beroep.

I-1: En toen u daar al die jaren hebt gewerkt, bent u van tekenaar veranderd in het beroep van penningontwerper?

G: Nee. We hebben samen (bedoelt: hij en zijn echtgenote)... Ik ben toen naar Anatomie-Embryologie... Daar heb ik verder getekend, heb ik ook tekeningen van, zal u zien in dat boek.

I-1: Maar heeft u dan nog een opleiding daarvoor gevolgd? Of bent u gewoon, van Kempen...

G: Ik was zo handig in dat tekenen op den duur, dat... ik had het niet meer nodig. Dat zat al in de vingers, om het maar zo te zeggen.

I-1: D'r bestond geen officiële opleiding?

G: Nee.

I-2: Maar ik herinner me uit het voorgesprek dat u iets zei over een avondschool in Den Haag.

G: Die heb ik ook gevolgd, ja. Een paar jaar.

I-2: Was dat ook voor het tekenen?

G: Voor tekenen en alles, ja.

I-2: En moest u dat doen vanuit Van Kempen en Begeer, die avondschool?

G: Ik heb dat uit mezelf gedaan.

I-2: Aha, ja. En hoe heette die school, weet u dat nog?

G: Nee, bestaat nog wel, maar het is een soort Tekenacademie.

I-2: Aha. Ja. U zei daarstraks: Anatomie en... Pathologie?

G: Anatomie-Embryologie.

I-2: En dat was van het Academisch Ziekenhuis?

G: Ja, we hebben het samen gedaan.

I-2: U wijst nu op uw vrouw. U heeft daar samen gewerkt?

I-1: Hoe bent u dan in dat beroep bij het Ziekenhuis terechtgekomen?

G: Joyce (echtgenote), weet jij dat nog?

I-1: U bent van Kempen en Begeer op een gegeven moment bij het AZL terechtgekomen.

G: Ja. Kijk, de hele economie was al echt wankel. Ik denk: voordat ik op straat kom te staan, probeer ik over te stappen. En dat is me gelukt.

I-1: En toen bent u bij het AZL terechtgekomen. Moest u daar solliciteren?

G: Nee, ik werd zomaar.... zijn sociale... Zij (wijst op echtgenote) werkte daar al, en ik werd zó aangenomen.

I-1: Maar u moest toch... moest u geen, niet laten zien wat u kon, wat u in uw mars had?

G: Ja, ik heb al mijn penningen laten zien. En dat vonden ze fantastisch! En zodoende werd ik toch aangenomen. Op grond daarvan, van je prestaties, laat ik het zo zeggen.

I-1: Maar penningontwerpen en iets van lichamelijk...

G: Ik kan het je laten zien.

I-1: Dat doen we straks.

G: Dat is veel makkelijker.

I-1: Maar hoe...

G: We praten veel makkelijker, voor mij.

(Echtgenote bedoelt dat ze wat wil zeggen).

G: Kom maar.

Echtgenote: Je hebt zes maanden voor niks gewerkt. En dan laten zien

I-1: O, u hebt zes maanden op proef gewerkt?

Echtgenote: Ja.

I-1: En in die tijd kon u laten zien of u goed was in het tekenen van lichaamsdelen?

Echtgenote: Ja.

G: Ja.

I-1: Want daar was ook geen opleiding voor?

G: Nee.

I-1: Hoe heeft u dat dan geleerd?

G: Dat leer je in de praktijk.

I-1: Die zes maanden was gewoon een praktijkopleiding?

G: Ja. Maar ik heb van haar (echtgenote) veel geleerd.

I-1: Uw vrouw werkte daar al?

G: Ja. En heel goed! Ze is knap!

I-1: En bij wie in het AZL heeft u gesolliciteerd, naar deze baan?

G: Nee, ik werd aangenomen zo, op grond van mijn werk. Men vond het zo fantastisch, dat ik, nogmaals, op grond daarvan werd ik aangenomen.

I-1: Dus u ging met penningen naar het ziekenhuis en u zei...

G: Nou, ik ...

I-2: Uw vrouw schudt van “nee”.

I-2: Kunt u daar nog iets over zeggen, mevrouw Wetselaar?

Echtgenote: Hij heeft gewoon zes maanden voor niks gewerkt. En hij heeft gewoon bij professor Dankmeijer [Professor Johan Dankmeijer, Buitengewoon Hoogleraar Geneeskunde] gesolliciteerd. Met de werk die hij gedaan had in die zes maanden.

I-1: O, ja, zo zat het in elkaar.

Echtgenote: Niks met penningen te maken!

I-1: Nee, dus Was u gespecialiseerd in één lichaamsonderdeel? Of tekende u alle lichaamsonderdelen?

G: Ja.

I-1: Spieren, pezen, botten?

Echtgenote: Ja.

G: Maar zij kan het goed, hoor! (Richt zich tot echtgenote) Je doet het beter dan ik!

I-2: Maar dit gesprek gaat over u, hè? (Lacht).

G: Maar het is heel fijn. Ik heb een hele goeie tijd daar gehad, op Anatomie.

I-1: Hoe lang... hoe ging dat nou in z'n werk? D'r moest geopereerd worden. Kwam er een arts naar u toe?

G: Nee, geen (onverstaanbaar). Ik ging kijken. De eerste operatie, die ik zag, was bij een jongen, een kind van een jaar of twaalf. M'n eerste operatie. Maar ik viel tegen de grond.

I-2: U viel flauw?

G: Ja. En daarna niet meer. Ik heb ook de hele operatie afgekeken. En daarna niet.... Ik ben elke dag gegaan. Mocht ik. Dus de patiënt werd... na ja, noem maar op.....

I-1: Maar ik wil graag even bij het begin beginnen. Een arts had uw kennis nodig om goed te opereren?

G: Nee. Ik was daar ook weer... probeerde ik daar een beroep van te maken. En dat is me heel goed gelukt.

I-1: Ja, maar uw kennis was nodig voor een operatie?

G: Nee, ik mocht kijken! Zij (echtgenote) deed dat, ik niet.

I-1: Maar wat deed u dan?

G: Kijken.

I-1: Maar u zat daar als anatomisch tekenaar.

G: Toen!

I-1: Ja. Dat was uw beroep: anatomisch tekenaar.

G: Dat wèrd mijn beroep, laat ik het zo zeggen.

I-1: En hoe ging dat dan in zijn werk als er geopereerd moest worden? Wat was uw aandeel daar in?

G: We kregen een oproep, hè? We kregen toch een oproep? (vraagt G aan zijn echtgenote).

I-1: Nou, ik denk dat u (echtgenote) méér kunt vertellen.

I-2: Vertelt u het maar, mevrouw.

Echtgenote: Mag ik wat zeggen?

I-1: Ja.

Echtgenote: Kijk, hij was daar op Anatomie en daar hebben ze niks met operaties te maken. Gewoon met preparaten. Dus dat was z'n werk daar. Maar hij ging wel eens bij mij kijken naar levende. En dan viel ie flauw.

I-2: Wat was uw beroep daar? Wat deed u voor werk?

Echtgenote: Ik was meer voor de Kliniek.

I-2: Ja?

Echtgenote: Ik was niet op Anatomie toen, later wel. Maar toen werkte ik voor de Kliniek.

I-2: Voor welke Kliniek?

Echtgenote: Ziekenhuiskliniek, de verschillende klinieken.

I-2: En uw beroep was daar?

Echtgenote: Medisch illustrator.

I-2: Medisch illustrator. Aha. Ja. En uw man heeft ook dingen van preparaten getekend?

Echtgenote: Hij was op Anatomie, maar dat was een andere afdeling. Apart.

I-1: En daar tekende u preparaten?

G: Ja, je kreeg een opdracht daarvan, voor te tekenen van preparaten.

I-1: Maar brachten ze u dan iets?

G: Ja.

I-1: Een hart?

Echtgenote: Ja.

G: Onder andere. Ik heb het daar in het boek staan.

I-1: Dus ze brachten u een hart. Daar was iets mee.

G: Daar was iets mee, ja.

I-1: En dan ging u dat tekenen?

G: Ja.

I-1: Zodat de specialisten konden zien wat de afwijking was?

G: Ja.

I-1: Zo ging het dus!

I-2: Klopt het wat Greet (I-1) zegt?

G: Ja.

I-1: En had u daar lang tijd voor?

G: Ik kreeg de tijd er voor.

I-1: En voor welke afdelingen werkte u allemaal?

G: Dus op Anatomie-Embryologie. Hebben we samen gewerkt. Daarna.

I-1: Dus als... Vroeggeboren baby's tekende u ook?

G: Nou ja, ik had flessen vol, hoor.

I-1: Ja (lacht). Flessen vol. En die mocht u tekenen? Of zette u die...

G: Ja, dat is mooi als preparaat. De één zet bloemen neer en wij zetten gewoon...

I-1: Dus u zette baby'tjes op sterk water?

G: Ja. Die stonden al... Was heel mooi, hoor!

I-1: Dus wat er in het museum Boerhaave is, al die onderdelen van mensen – ogen, eh – dat soort werk deed u?

G: Ja.

I-1: Dan kreeg u heel wat verschillende ziektes te zien?

G: (zacht) Ja.

Echtgenote: (zacht) Nee.

I-1: Geen ziektes?

I-2: Ja, vult u maar aan, mevrouw.

Echtgenote: Nee, dat is pathologie, ziektes.

I-1: Dat is pathologie.

I-2: Uw man tekende dingen zoals het lichaam er in normale toestand uitzag?

Echtgenote: Nou, kijk, de doktoren moesten lezingen geven, en publiceren.

I-2: Ja.

Echtgenote: En proefschriften schrijven. En daar hadden ze tekeningen voor nodig.

I-1: Ah ja.

I-2: En die tekeningen van uw man, die gingen dan bij dat proefschrift?

Echtgenote: Ja.

G: Ik heb twee proefschriften van mensen die gepromoveerd zijn... Daar tekende ik allemaal... Dat is allemaal afgedrukt, in boekvorm.

I-1: Kent u Jan Tinkelenberg [anatomisch tekenaar Academisch Ziekenhuis Leiden]?

G en echtgenote tegelijkertijd: Ja!

I-1: Die werkte daar. Werkte u voor deze ...

G: Dat is een hele goeie!

I-1: Ja.

Echtgenote: Kent u Tinkelenberg?

I-1: Nee, maar ik heb met Ab Verbout [Emeritus Professor Orthopaedische Chirurgie Academisch Ziekenhuis Leiden] getelefoneerd. Ik wilde graag wat weten, wat dat werk van u inhield. En Ab Verbout is mijn ouwe buurman. En ik dacht, ik bel hem even op en dan ga ik eens vragen: wat is anatomisch tekenaar? Want ik had geen idee, wat dat voor werk was. En die zei: "Je moet maar eens vragen of mijnheer Jan Tinkelenberg kent".

Echtgenote: Ja, natuurlijk!

G: Ja.

I-1: Werkte u voor die man ook?

Echtgenote: Ja.

I-1: Nou, dat is mooi. En hoe lang heeft u daar gewerkt?

G: Tot... ik met pensioen ging.

I-1: Dus dat is 35 jaar?

G: (vraagt aan echtgenote) Ja, hè? Ik weet het niet meer.

I-1: Dat is ook niet zo belangrijk, denk ik.

I-2: Maar u heeft tot aan uw pensionering daar gewerkt, en toen u met pensioen ging was u 65?

G: Ja.

Echtgenote: Iets minder.

I-2: Iets jonger nog.

I-1: Toen u bij het AZL werkte, bleef u toen penningen maken?

G: Nee, nee. Ik heb wel kinderportretten allemaal gemaakt. Ik heb een hele doos vol.

I-1: Dat werden ook penningen?

G: Die werden in brons gegoten. En dat werd via de reductie tot een kleine... een kleine...

I-1: Werd er iets van gemaakt, zeg maar?

G: Ja, heel klein.

I-1: Heeft u dat ook voor uw eigen kinderen gedaan?

G: Nee.

I-1: Heeft u uw eigen kinderen getekend?

G: Nee, ook niet. Want ik had nog geen kind!

I-1: O, dat is..(onverstaanbaar)

G: We hadden er maar één! Nou, het is er maar bij één gebleven. Mooi. Veel te veel... Heel goed, hoor, één kind.

I-1: Dus als we uw jong.. uw kindertijd even doornemen. U heeft in uw kindertijd op drie adressen gewoond. U bent lid van de padvinderij geweest.

G: Ja.

I-1: U bent naar de Ambachtsschool geweest, op de Haagweg, denk ik?

G: Juist, prima. En daarna bent u gaan werken bij Kempen en Begeer. Begeer, ja. Toen was ik een jaar of achttien. Ik weet het niet.

I-1: Nee, goed. U heeft uw vrouw leren kennen bij het Ziekenhuis?

Echtgenote: Nee.

I-2: Weet u nog hoe u uw vrouw heeft leren kennen?

G: Ach.

Echtgenote: Hij roeide met Jan Tinkelenberg!

I-1: Ah, hij roeide... Juist. O, dat deed u niet in uw jeugd, maar wel tijdens uw werkzame leven?

G: Ja, na het werk gingen we roeien.

I-2: Ging u wat?

G: Roeien.

I-2: Roeien.

G: Bij Die Leythe [Leidsche Roei- en Zeilvereniging].

I-1: U was lid van Die Leythe?

G: Ja. Heel lang.

I-1: Ging u wedstrijd roeien?

G: Nee, hoor. Nee, hoor, heel gemoedelijk. Ja, wedstrijd... soms. Maar dat is...daar kun je over zwijgen.

I-1: Wat roeide u?

G: Ik heb gewoon in een wherry .. Met z'n vieren kun je daar in, in een wherry met z'n vieren. En dan stuurt de één en de ander roeit. Zo kon je hele tochten maken! Maar ik kan het u laten zien, op foto's, heb ik hier ook. Dat is veel makkelijker voor mij, om dat te bepraten.

I-1: Nou, zullen we even stoppen? Dan pakken we de foto's erbij.

G: Ja. OK.

(Pauze waarin foto's werden bekeken).

I-1: Dan gaan we nog even terug naar uw kindertijd. U vertelde dat u het heel leuk gehad heeft. U woonde in de - u zegt - Joubertstraat.

G: Lange Vrouwenkerksteeg.

I-1: Wat weet u daar nog van?

G: Als kind speelde je daar.

I-1: Hoe oud was u toen u verhuisde?

G: Ik denk een jaar of acht, negen.

I-1: Dus heeft daar best nog lang gewoond?

G: Ja, en dat is eigenlijk m'n leukste tijd geweest, daar in de Lange Vrouwenkerksteeg. Mijn grootmoeder woonde daar ook. Ik heb foto's van haar, ook in de Lange Vrouwenkerksteeg. En dat is allemaal erg leuk gegaan. Dat is het enige wat ik kan zeggen.

I-1: Maar u ging daar ook naar school in de buurt?

G: Nee, toen was ik al op de Morsweg.

I-1: Dat was een heel eind lopen voor u!

G: Ja, maar dat liep je toch vroeger. Ze hebben nu allemaal een auto.

I-1: Ja, maar dat was wel... er was toch een school dichterbij?

G: Niet dat ik weet.

I-1: Wat speelde u buiten?

G: Wat kinderen spelen. Toen. (Zingt) En de boom wordt hoe langer hoe dikker, hoe dikker. En dan gingen ze om, maken (onverstaanbaar). En dan, als het dan helemaal OK was, dan ging je weer uit elkaar.

I-1: De tijd in Katwijk. Ging u daar al naar toe toen u in de Vrouwenkerksteeg woonde?

G: Nee, de Joubertstraat.

I-1: Toen was u ouder?

G: Ja, dan liep je naar het station. Daar stond de Blauwe Tram. En in die Blauwe Tram, speciaal voor kinderen, die naar Katwijk gebracht werden.

I-1: En hoe was uw dag daar?

G: Leren, hè? Je zat buiten op de Buitenschool, in weer en wind.

I-1: En ging u 's avonds naar huis?

G: Ja.

I-1: Altijd?

G: Altijd.

Echtgenote: Nee.

G: Nee, ik ben wel intern geweest. En dan kwamen mijn ouders, die kwamen elkaar.... samen mij bezoeken.

I-1: En u sliep op een slaapzaal?

G: Ja.

I-1: En hoe ging dat?

G: Goed.

I-1: En was u altijd braaf daar?

G: Keurig.

I-2: (Lacht).

G: Zoals het hoort.

I-1: U deed geen ondeugende dingen met andere jongens?

G: Nee, daar kreeg je de kans niet voor! Die (onverstaanbaar) was streng, hoor.

I-2: Hadden jullie ook taken die jullie moesten doen? Bedden opmaken of mee helpen afwassen of dat soort dingen?

G: De taken die ik.... Je bed moest keurig in orde zijn. Zo om (gebaart) en dan keurig verzorgd.

I-1: En wat was het verhaal van de bank?

G: De bank? Dat weet ik niet.

I-1: Uw vrouw vertelde iets over een bank.

G: (tegen echtgenote) Heb jij dat verteld?

Echtgenote: Nee, over die balk op de tram. (Lacht).

G: Natuurlijk deed ik ondeugende dingen!

I-1: Toch wel?

G: Ja, nou ja, verder, met de Blauwe Tram ging je 's avonds weer terug. En dan... deden ze zo'n grote balk achter de tram, en kijken hoe lang die bleef zitten. Dat sprong op en neer. (Onverstaanbaar) En dan was het afgelopen.

I-1: Want jongens bij elkaar doen wel eens ondeugende dingen.

G: Jawel.

I-1: Even kijken... over uw jeugd verder. U ging naar de Haagwegaarschool toen u 12 jaar was. En u bent in '26 geboren, u was 14 jaar toen de oorlog uitbrak. Hoe heeft u dat ervaren?

G: Vreselijk. Ik was 13 toen de oorlog uitbrak. Ik woonde toen in de Genestetstraat. Het was een vreselijke tijd. Vreselijk! Ondanks dat... op den duur had je geen eten meer. Kon je bloembollen eten. Misschien weet je dat. Bloembollen eten en al die rotzooi.

I-1: Maar hoe heeft u dat verder ervaren, want u was op een gegeven moment op een leeftijd dat u misschien voor de Duitsers moest gaan werken?

G: Bijna. Ik was 17. Dan... als ik 18 was geweest, dan had ik naar Duitsland moeten. Maar toen was... de oorlog liep af. Ze hadden me niet meer nodig.

I-2: Heeft uw vader nog verzetswerk gedaan, in de oorlog, dat u weet?

G: Nee. Maar hij is wel een keer opgepakt.

I-2: Aha.

G: En in hele rijen mannen allemaal. Toen heeft hij kans gezien om uit die rij te stappen.

I-2: En waarom werd ie opgepakt, weet u dat?

G: Dat weet je niet.

I-2: U weet alleen dat hij opgepakt is geweest?

G: Ze hadden mannen nodig, die moesten werken.

I-1: Dus, eigenlijk, als ik het zo samen mag vatten, bent u vanaf uw geboorte tot uw achttiende jaar, bent u min of meer in armoede groot geworden?

G: Dat zag je niet zo.

I-1: Nee, maar moest u kleren van uw broertjes aan?

G: Mmm. Ja.

I-1: Dat was gewoon?

G: Dat ging... automatisch ging dat zo. Dat weet je niet meer zo goed.

I-1: En heeft uw vader in de crisisjaren altijd werk gehad?

G: Nee! Er was een grote werkloosheid. Maar iedereen was werkloos.

I-1: En waar leefde uw familie dan van?

G: Waar we van leefden? Ik denk....

I-1: Of ging uw moeder huizen schoonmaken?

G: Ja, die ging dat doen. Maar weinig, hoor.

I-2: Maar hoe kwamen jullie aan eten in de crisistijd?

G: Ja...

I-1: Want armoede gaat door het hele verhaal heen bij u.

G: Vind ik wel.

I-1: Want kreeg u, ging u naar de soepkeuken, zoals dat werd genoemd?

G: Nee, soephuis! Deed je ook niet, hoor.

I-1: Kreeg u kleding van de bedeling?

G: Ik denk dat van... dat we dat van de Kerk kregen. We waren Nederlands Hervormd, zijn we grootgebracht. Tweemaal naar de kerk.

I-1: Naar welke kerk ging u dan?

G: Hooglandse Kerk of Marekerk, Pieterskerk. Daar zijn we samen getrouwd.

I-2: Kreeg u van de Kerk eten?

G: Nee.

I-2: Of zorgden die er voor dat jullie eten kregen?

G: Nee, ook niet. We hadden een bepaald bedrag en daar moest je dan maar van leven.

I-1: En het Leger des Heils, speelde dat een rol in uw leven?

G: Ja.

I-1: In welk opzicht?

G: Je hebt ... zijn we grootgebracht in die omgeving, in die sfeer. Ik zing nog wel eens de versjes van vroeger.

I-2: Waren uw ouders betrokken bij het Leger des Heils?

G: Nee.

I-2: Dat niet.

Echtgenote: Je tante.

G: Ja. M'n tante. M'n tante wel, en m'n oom ook. Maar ja, dat is allemaal zo lang geleden. Ze leven niet meer dus.

I-1: Maar kreeg u daar bijvoorbeeld een Kerstpakket van, van het Leger des Heils?

G: Ja, soms wel.

I-1: Met kleding en met lekkere dingen?

G: Met kleding.

I-1: En... dus dat was een moeilijke tijd. U ging wel werken toen u een jaar of veertien, vijftien was?

G: Ja.

I-1: Dan kreeg u een klein salaris, neem ik aan, voor het werk wat u deed bij Van Kempen en Begeer. Of heeft u de eerste tijd daar ook voor niks gewerkt, omdat het als een leerperiode werd beschouwd?

G: Ja, dat kan je ook zo zeggen.

I-1: Dat was een leerperiode?

G: Ja, dat was een leerplicht dan, een leerperiode.

I-1: Dus u verdiende dan ook nog niet direct?

G: Nee. Heel weinig. (Zucht).

I-1: En de oorlog heeft u dus... als heel moeilijk ervaren. En dat kwam door, waar kwam dat door?

G: Het was een moeilijke tijd. De Duitsers hadden alles bezet.

I-2: Maar waarom was het voor jullie gezin een moeilijke tijd?

G: Het eten ook, hè?

I-1: Heeft u die bombardementen meegemaakt, rondom het station?

G: Ja.

I-1: Wat kunt u daarover vertellen?

G: Daar was ik niet bij! Ik was in de Genestetstraat.

I-1: O, u was.....ja.. Daar heb je minder last van bommen gehad, dan bij de Joubert, want daar in de buurt

G: De Haverzaklaan, die had je vroeger, werd zo weggebombardeerd. Want wij waren ontzettend bang, dat de Duitsers... Of de Engelsen konden er ook wat van.

I-1: Ik weet het.

I-2: Wat deed u nou als – u was een puber in die oorlogstijd – waar hield u zich mee bezig?

G: Weet ik niet meer.

I-2: Want het is vijf oorlogsjaren geweest...

I-1: En de jaren dat u... juist de jaren dat de jongeren zich ontplooien, en overal naar toe gaan.

G: Dat ging niet. Je kon niet overal heen gaan. Wat ik wel gedaan heb, zijn mijn broer en ik samen naar Noord-Holland geweest, om eten te halen. Dat wèl.

I-1: Een voedseltocht?

G: Ja, een voedseltocht. Dat is een hele lange tocht. We kwamen in Haarlem, mochten we slapen bij een uitgeversmaatschappij van...

I-1: Spaarnestad?

G: In Haarlem.

I-1: Ja, daar zat Spaarnestad, geloof ik.

G: Ja. Kempermanstam, Kemperman.

I-1: Kemperman. U ging daar naar de boeren om eten te halen?

G: We gingen naar Noord-Holland om daar eten te halen.

I-1: En lukte dat?

G: Ja, we kwamen wel met iets terug, maar op een fiets kan je niet veel meenemen. En we waren ook weer blij dat we terugkwamen, dat we niet opgepakt werden door de Duitsers.

I-1: Was uw broer ouder dan u?

G: Mijn broer? Nee. Die was ouder dan ik.

I-1: Die was wel ouder dan u?

G: Ja, maar die leeft niet meer.

I-1: Had u het nog warm in huis? Bent u ook aan het houthakken geweest?

G: We hadden niks (Lacht). We hadden totaal niets. Geen brandstof, geen hout. En dan vroegen we mijn vader: “Mag de kachel aan”? Maar m’n vader had ook niks! “Vader, mag het licht aan?” Mag ook niet!

I-1: Nou gaan we eens wat naar vrolijker zaken toe. Hoe heeft u uw vrouw ontmoet?

G: (Lacht)

Echtgenote: Door Jan Tinkelenberg.

G: Jan Tinkelenberg?

I-1: Jan Tinkelenberg die werkte in het Academisch Ziekenhuis Leiden. En waar heeft u uw vrouw ontmoet?

G: (Zwijgt, richt zich dan tot echtgenote) Nou, vertel maar.

I-2: Kan u er iets over vertellen, mijnheer Wetselaar? Want u kijkt naar uw vrouw! (Lacht) De vraag is aan u: hoe hebben jullie elkaar leren kennen? Weet u dat nog?

G: Nee, weet ik niet meer.

I-2: Mevrouw Wetselaar, kunt u het vertellen?

G: Door het roeien.

Echtgenote: Hij roeide met Jan Tinkelenberg en dat was mijn collega. En op zo'n manier, allemaal tekenaars bij elkaar, weet je wel.

I-2: Zo zijn jullie met elkaar in aanraking gekomen?

Echtgenote: Ja, door Jan Tinkelenberg.

I-1: Toen werkte u nog bij Kempen en Begeer?

G: Nee, toen... ja.

Echtgenote: Ja.

I-1: En toen bent u overgestapt naar het AZL?

Echtgenote: Later.

G: Ja. En daar... ik ben eigenlijk in wezen een autodidact, van alles.

I-1: Ja, veel zelf geleerd.

G: Ja. Door het plezier in je werk te hebben, kan je heel veel bereiken.

I-1: Maar u heeft een heel apart beroep.

G: Toen.

I-1: Zijn deze mensen er nog, die dat werk doen?

G: Ik weet het niet. Er is veel weg. Er is veel afgebroken.

I-1: Goed, u heeft uw vrouw leren kennen en u bent op een gegeven moment getrouwd. En waar woonde u toen?

G: (tegen echtgenote) Waar woonden wij ook weer?

Echtgenote: Hè?

G: Op de Mors... Waar woonden wij ook weer?

Echtgenote: Waar woonden wij? Bij de Zilverfabriek.

G: Ja, bij de Zilverfabriek.

I-1: In Voorschoten?

G: In Voorschoten. Daar kregen we een bovenetage. En zo is alles gegaan.

I-1: En is uw dochter daar ook geboren?

G: Nee. Die dochter is hier...

Echtgenote: Nee, bij de ijsbaan.

I-2: De straat bij de ijsbaan?

Echtgenote: Ja, Antonie van Leeuwenhoekkade [in Voorschoten].

I-2: Daar is uw dochter geboren?

I-1: Antonie van Leeuwenhoekkade.

G: Met veel moeite en pijn, voor haar (echtgenote). Heel veel moeite. Oh, neem nooit geen kinderen meer!

I-1: Nee? (Lacht).

G: Nooit!

I-2: (Lacht). Het is er bij één gebleven, begrijp ik. U heeft niet méér kinderen?

Echtgenote: Ik was ook bijna veertig.

G: Nee, dan moet je er niet meer aan beginnen. Zo rondom de vijfentwintig is mooi, of misschien zo tweeëntwintig, drieëntwintig. Dat is je mooie leeftijd! Dan ben je nog goed vruchtbaar. Anders heb je niks meer.

I-1: Maar u bent dus niet veel later getrouwd? U was niet meer zo jong.

G: Nee.

Echtgenote: Ik moest operaties hebben, en zo, om zwanger te worden, weet u wel. In het ziekenhuis liggen en al die dingen.

I-2: Voordat u in verwachting kon raken?

Echtgenote: Ja.

I-1: Dat was dus... Hoe was uw U vertelde in ons voorgesprek dat u 's avonds wel eens uitging, naar de Vereniging Oud Leiden, naar de lezing.

G: Ja.

I-1: Vertelt u daar eens iets over. Hoe ging dat?

G: We gingen samen, naar de lezing op de Oude Vest, in De Lakenhal. Daar was de lezing, en wij waren lid van Oud Leiden. Dus we kregen automatisch een bericht dat er een lezing gegeven werd.

I-1: En dan ging u samen...

G: Samen er heen. Op de fiets.

Echtgenote: Nou, ... later met Hans van Vliet.

G: Hè?

Echtgenote: Hans Zandvliet.

I-1: Wie is Hans Zandvliet?

G: Die leeft niet meer. Ook een ...

Echtgenote: Die was ook lid van Oud Leiden.

G: En die kwam ons zelfs halen met de auto.

I-1: En dan kon u samen. Had u verder nog activiteiten die u samen deed?

Echtgenote: Museum van Oudheden.

G: Kind opvoeden.

I-2: Kind opvoeden! (Lacht). Wat zei u, mevrouw Wetselaar?

Echtgenote: Museum van Oudheden, de lezingen, deden we ook. En naar Schouwburg in Den Haag. Wel leuke dingen deden we!

G: Ook naar de Schouwburg in Leiden.

I-2: Jullie namen dus ook aan het culturele leven deel?

Echtgenote: Ja. Met de trein naar historische steden.

G: Wim Kan. Al die grootheden die er ook niet meer zijn.

I-1: En roeien, deed u dat ook samen?

Echtgenote en G: Nee!

I-2: Dat was voor ù. Daar had u (echtgenote) geen oren naar?

Echtgenote: Nee, te koud! (Iedereen lacht en praat door elkaar).

G: We kwamen hier aan en dan maakte zij koffie. Dronken we koffie en bleven we een uurtje of twee hier en dan gingen we weer weg. Hier de sloot uit zo.

I-2: Dan voer u hier vandaan. Hier, vanuit de tuin.

G: Ja, hier, zo, en dan ...

I-1: Zo weer naar Leiden, naar Die Leythe.

G: Aan bakboord en dan aan stuurboord uit.

I-2: Hoe lang heeft u dat gedaan, het roeien?

G: Heel lang, hoor! Heel lang.

I-2: Tot na uw pensionering?

Echtgenote: Ja.

G: Heel lang.

I-2: Uw vrouw knikt.

G: Het was een leuke tijd. Maar ja, nogmaals, ze zijn er niet meer!

I-2: Die Leythe bestaat nog wel!

G: Ja, maar de mensen waar ik mee roeide, die zijn er niet meer. Ik denk dat ik de enige overlevende ben.

I-1: Maar u ging dan met vier man in de boot.

G: In een wherry.

I-1: In één boot, of in meer boten?

G: We gingen wel tochten maken, maar zal ik even wat pakken? Dan kan ik beter praten.

(Pauze om foto's te bekijken).

I-1: Nu mag u dat liedje...

G: Op de Buitenschool moet je wezen, op de Buitenschool moet je zijn. Daar... (wordt emotioneel waardoor even gestopt wordt).

G: Op de Buitenschool moet je wezen, op de Buitenschool moet je zijn. Daar word je helemaal genezen, van je ziekte en je pijn. Ook al ben je nog zo...(wordt opnieuw emotioneel, opnieuw even gestopt).

G: Ook al ben je nog zo teer, dokter Boer die geneest je weer.

I-2: Dat u dat nog helemaal in uw hoofd heeft zitten! Dat liedje.

G: Jawel.

I-1: Zong je dat iedere dag?

G: Nee. Maar we werden om de zoveel tijd wel gekeurd. Dan kwam dokter Boer op de Buitenschool, en dan moest je daar komen. Werd je beklopt en beluisterd.

I-2: Om te kijken of je hersteld was?

G: Ja. We waren jong, en we speelden. En we kregen goed te eten!

I-1: Daar ging het ook om natuurlijk.

G: Ja!

I-1: Want dat was belangrijk.

G: Alleen, ik kon niet leren. (Onverstaanbaar door emotie)

I-1: U hebt de school toch afgemaakt? U hebt andere kwaliteiten. Héle andere kwaliteiten!

G: En geroeid, hè. Kan je zien (wijst naar foto's). Maar ja, er zijn er al een paar van overleden.

I-1: U had een mooie trui aan, daar op de foto. Mooie truien, allemaal dezelfde mooie truien.

G: Ja.

I-1: Waren dat de kleuren van Die Leythe?

G: Ja, oranje.

I-1: We waren eigenlijk bij uw huwelijk beland. U bent getrouwd, u heeft een dochttertje gekregen.

G: Een dochttertje...een kemphaan! (Iedereen lacht).

I-2: Toen niet natuurlijk, toen ze geboren werd.

G: Een schreeuwerd, hoor! Want ik heb haar gefotografeerd toen ze ... vanaf het begin af aan heb ik haar gefotografeerd. En ik kon zelf ook foto's afdrukken. Dat heb ik óók gedaan.

I-2: Daar had u de apparatuur voor, om foto's af te drukken?

G: Ja. We hadden een prachtige ... Ik kon de foto's ontwikkelen en afdrukken. Nou, dat is heel leuk, hè?

Echtgenote: Op Anatomie.

I-1: Maar uw huwelijktijd, heb ik nog een paar vragen over. We weten al dat u cultureel... uitstapjes ondernam, naar musea en naar concerten.

G: Naar België.

I-1: Was u ook lid van een vakbond?

G: Nee.

I-1: Nooit geweest?

G: (vraag aan echtgenote) Nee hè?

Echtgenote: Nee.

G: En ik ben ook in Rome geweest, een tocht naar Rome gemaakt met de trein.

I-1: Alleen?

G: Met een groep mensen. En ik weet wel dat ik... In de Sint Pieter had je een bepaalde ... moest je knielen voor de Paus. Paus Johannes de zoveelste.

I-1: De Drieëntwintigste.

G: Johannes de Twaalfde.

I-1: O, was het de Twaalfde?

G: Ja.

I-2: Paus Johannes de Drieëntwintigste, Roncalli, was dat.

G: Ik heb prachtig in het Vaticaan heel mooie dingen gezien. Michelangelo, Rafaël, Titiaan, noem ze maar op. Mooi beeldhouwwerk.

I-1: Ja, dat is daar wel aanwezig!

I-2: Was u bij dat uitstapje, mevrouw Wetselaar?

Echtgenote: Nee. Dat was lang voor... Wij zijn (onverstaanbaar) geweest.

G: En ik weet wel, ik vertelde dat tegen mensen. Toen zeggen ze: o, kun je geen kist sigaren meenemen? Omdat... Nederlanders die woonden daar. En die heb ik meegenomen, maar hoe ik daar gekomen ben, weet ik ook niet meer. Ik kwam er!

I-1: Maar dat is niet zo belangrijk. In uw huwelijksleven, bent u toen nog lid gebleven van een kerk? Van de Hervormde Kerk?

G: Ja, tot heden. Maar het gaat allemaal niet meer zo gemakkelijk, hoor.

I-2: Jullie zijn nog steeds lid van de Gerefor... van de Hervormde Kerk?

Echtgenote: Ik ben niet van de kerk.

I-2: U niet, maar uw man dus blijkbaar wel?

G: Ja. Wij betalen ook elk jaar belasting.

I-2: Ja, de vrijwillige bijdrage, bedoelt u.

G: Nou ja, vrijwillig...

I-2: (Lacht).

G: Een aardig bedrag. De dominee moet ook betaald worden, hè.

I-1: Hoe zijn de familieverhou... hoe waren de familieverhoudingen?

G: Prima.

I-1: En hoe is het met de Engelse familie [Whittaker]?

G: Die zag je niet zo veel! Ik heb een boek vol en dat is allemaal goed, dat loopt allemaal goed via de foto's. Ik heb daar niet veel moeite mee gehad. Ik had niet zoveel moeite, hoor. Ik stapte er in en ik praatte maar, of niet.

I-2: Hoe heeft u Engels geleerd?

G: Nou, kijk, de grap is: ze spraken allemaal Nederlands!

I-2: Ah, uw familie is van Nederlandse..., mevrouw Wetselaar?

Echtgenote: Ja, dat is zo. Mijn moeder was Nederlandse. En in de oorlog kwam m'n moeders familie allemaal. Ze vaarden allemaal, dus: mijn moeders broers, onze neef en onze tweede neef. Om de beurt kwamen ze bij ons met verlof.

I-2: Dan kwamen ze vanuit Engeland naar Nederland?

Echtgenote: Naar Nederland niet, want de Duitsers... Het was bezet.

I-2: O, u bedoelt in de oorlogsperiode.

Echtgenote: Ze bleven de hele oorlog varen.

I-2: Ja.... Maar goed, u heeft ...

I-1: U bent op een gegeven moment gepensioneerd. U woonde hier.

G: Nou...

Echtgenote: Ja!

G: Is dat hier al gebeurd?

I-1: Ja.

G: OK, doe maar.

Echtgenote: Je was gepensioneerd, was je tweeënzestig, drieënzestig. Want ze waren een beetje aan het bezuinigen. Ze zeiden: “Je mag vervroegd pensioen hebben”. En ik dacht: Nou, dat is wel leuk, kunnen we een beetje uitstapjes doen.

I-1: U heeft zich na pensionering niet verveeld?

G: Nee, nog steeds niet, hoor.

I-1: Nou zou ik graag nog een paar foto's willen maken van de penningen die u gemaakt heeft.

I-2: Geen vragen meer?

I-1: Nee, ik stop ermee.